

RAFAŁ MIKOWSKI

ORCID: 0000-0002-9465-8510

Uniwersytet Wrocławski

Instytut Nauk Administracyjnych

Zakład Prawa Administracyjnego

BEZPIECZEŃSTWO FIZYCZNE BRONI PALNEJ PRZECHOWYWANEJ W WARUNKACH GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Abstrakt: W opracowaniu przeanalizowane zostały zasady przechowywania broni palnej przez osoby fizyczne posiadające pozwolenie na broń palną. W rozważaniach uwzględniono zmieniające się przepisy dotyczące warunków, jakie muszą spełniać urządzenia techniczne służące do przechowywania broni palnej w świetle aktualnych wydarzeń społeczno-politycznych oraz bieżących zagrożeń związanych z udostępnieniem broni osobie nieuprawnionej lub niewłaściwym postępowaniem z bronią. Przedstawiona została także rola Polskich Norm, na które coraz częściej zwraca uwagę ustawodawca przy formułowaniu zasad prawidłowego przechowywania broni palnej. Problem bezpiecznego przechowywania broni palnej został ograniczony w opracowaniu do warunków, jakie muszą zostać spełnione przez osoby fizyczne przechowujące broń w gospodarstwie domowym.

Słowa kluczowe: broń palna, przechowywanie broni palnej, Polskie Normy

WPROWADZENIE

Podstawy prawne bezpieczeństwa fizycznego broni palnej zawarte zostały w ustawie z dnia 21 maja 1999 roku o broni i amunicji¹, gdzie w art. 32 ust. 1 określony został obowiązek przechowywania broni i amunicji w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osób nieuprawnionych. Dodatkowo minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem obrony narodowej oraz ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, określił, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i warunki przechowywania broni i amunicji, z uwzględnieniem zabezpieczeń uniemożliwiających dostęp do

¹ Dz. U. z 2022 r., poz. 2516 z późn. zm.

broni i amunicji osobom trzecim². W tym miejscu podkreślić należy, że posiadanie broni palnej w Polsce jest możliwe na podstawie decyzji o pozwoleniu na broń wydawanej przez właściwego ze względu na miejsce pobytu wnioskodawcy komendanta wojewódzkiego policji. Z uwagi na ważkość problemu posiadania broni palnej, a także stosunek społeczeństwa do obecności broni w przestrzeni publicznej³ ustawodawca przykłada dużą wagę⁴ do bezpieczeństwa fizycznego broni palnej. Uzyskanie pozwolenia na broń stanowi dopiero pierwszy krok na drodze wielu dalszych obowiązków, które ciążą na posiadaczu broni, wśród których stworzenie warunków do bezpiecznego jej przechowywania stanowi jeden z ważniejszych elementów prawnie odpowiedzialnej postawy⁵. Świadczyć o tym może chociażby sformułowanie użyte w art. 18 ust. 5 pkt 4 ustawy o broni i amunicji, w którym ustawodawca wskazuje fakultatywną przesłankę cofnięcia pozwolenia na broń w przypadku naruszenia przez osobę posiadającą pozwolenie zasad przechowywania broni i amunicji. Już takie ustalenia, poczynione na wstępie, skłaniają do przeanalizowania zasad przechowywania broni w warunkach gospodarstwa domowego w celu ustalenia, w jakim stopniu zachodzące zmiany w regulacjach dotyczących czysto technicznych aspektów przechowywania broni wpływają na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, poprawę społecznego odbioru broni palnej w życiu codziennym oraz kogo te zmiany *de facto* dotyczą w największym stopniu. Jaki wpływ na podniesienie poziomu bezpieczeństwa fizycznego broni mają w przedmiotowym zakresie rozwiązania techniczno-prawne, a jaką rolę odgrywa tu czynnik ludzki? Czy można powiedzieć, że zwiększanie wymogów technicznych fizycznego bezpieczeństwa broni, poprzez odesłanie do Polskich Norm⁶,

² Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 sierpnia 2014 roku w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji (Dz. U. z 2023 r., poz. 2364).

³ W tym kontekście daje się zauważyć dążenie ustawodawcy do minimalizowania ryzyka wystąpienia sytuacji oddziałujących negatywnie na społeczny odbiór związany z poczuciem bezpieczeństwa. Gwarantowanie poczucia bezpieczeństwa obywatelom uwidacznia się w oddziaływaniu także na świadomość jednostki, że obecność broni w społeczeństwie jest w najwyższym stopniu ograniczona i nie przekracza niezbędnego minimum. R. Mikowski, *Przesłanki odpowiedzialności za naruszenie obowiązków wynikających z pozwolenia na broń palną*, red. T. Kalisz, Wrocław 2019, Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego, t. 53, s. 211.

⁴ Takie postrzeganie problemu, ze wszystkimi obciążeniami organów wynikającymi z możliwości stosowania władztwa administracyjnego, nie powinno wpływać negatywnie na stosunek administrowanego do administrującego. Zob. I. Skrzydło-Niżnik, *Istota i rodzaje władczych uprawnień administracji państwowej*, „Krakowskie Studia Prawnicze” 1987, z. 20, s. 126.

⁵ Implikuje to subiektywne odczuwanie bezpieczeństwa przez jednostkę znajdującą się w określonej rzeczywistości społecznej tego typu, że nie obawia się ona oddziaływania, które skutkować może utratą tego stanu. E. Moczuk, *Mieszkańcy powiatu mieleckiego wobec problemów bezpieczeństwa lokalnego*, Rzeszów 2007, s. 34–35.

⁶ Polska Norma jest normą krajową przyjętą w drodze konsensu i zatwierdzoną przez krajową jednostkę normalizacyjną, powszechnie dostępną, oznaczoną — na zasadzie wyłączności — symbolem PN. Zob. art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 12 września 2002 roku o normalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1483).

które określają wymagania, jakie mają spełniać urządzenia do przechowywania broni, przekłada się każdorazowo i bezpośrednio na poprawę bezpieczeństwa fizycznego broni palnej? Warto przy tym zastanowić się, jakie są i skąd pochodzą największe zagrożenia dotyczące przechowywania broni, które mogłyby spowodować wydanie decyzji⁷ o cofnięciu pozwolenia na broń.

MAGAZYN BRONI

Magazyn broni, jako pomieszczenie odpowiednio przystosowane do tego celu, został wymieniony w § 2 rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji jako pierwszy ze sposobów przechowywania broni palnej. W tym miejscu należy zastanowić się, kto jest zobowiązany do przechowywania broni w opisany sposób. Jest to o tyle istotne, że pojęcie „magazyn broni” bardzo często jest interpretowane rozszerzająco, co w nieprawidłowy sposób przekłada się na identyfikowanie kręgu potencjalnych adresatów⁸. Do przechowywania broni i amunicji w magazynach broni zobowiązane są podmioty posiadające broń i amunicję na podstawie pozwolenia na broń na okaziciela, do których zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 3–8 komentowanego rozporządzenia zaliczamy podmioty prowadzące strzelnicę, szkoły, organizacje sportowe i łowieckie, stowarzyszenia obronne, podmioty wykonujące zadania związane z realizacją filmów i innych przedsięwzięć artystycznych. Katalog ten uzupełniają urzędy, instytucje, zakłady, przedsiębiorcy i inne podmioty, których pracownikom broń jest niezbędna do ochrony osobistej w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków pracowniczych związanych ze szczególnym narażeniem na zamach przeciwko życiu lub zdrowiu. W końcu należy tu wskazać podmioty, którym broń jest niezbędna w celach wzywania pomocy, ratowniczych, poszukiwawczych oraz sygnalizowania rozpoczęcia konkurencji w zawodach sportowych, a także zarządców lub dzierżawców obwodów łowieckich w celu wykonania odstrzału sanitarnego z nakazu wydanego na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Jak widać z przytoczonego katalogu podmiotów zobowiązanych do stosowania tego

⁷ Zob. więcej R. Mikowski, *Pojęcie i klasyfikacja form działania administracji publicznej*, [w:] *Prawo administracyjne: zagadnienia ogólne i ustrojowe*, red. J. Blicharz, P. Lisowski, Warszawa 2022, s. 257–261.

⁸ Wymogi stawiane przed osobami zobowiązanymi do właściwego przechowywania broni sformułowane zostały z uwzględnieniem zasad właściwych nie tylko prawu administracyjnemu, ale także przepisom regulującym tok postępowania organów, które je wykonują. Niewątpliwie pojęcie zaufania nie jest wystarczającym kryterium oceny sprawności działania organów korzystających z władztwa administracyjnego w tak niestabilnej przestrzeni, jaką jest przedmiotowa materia. R. Mikowski, *Zasada wzbudzenia zaufania do państwa a autorytatywne rozwiązania w zakresie dostępu do broni palnej*, „*Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*” 2021, t. 43, nr 1, s. 311.

typu zabezpieczenia, nie jest uprawniony pogląd, że magazyn broni może być wymagany do przechowywania broni w gospodarstwie domowym. Tym bardziej że o instytucjonalnym charakterze tego typu podmiotów i związanym z tym sposobem ochrony świadczy sformułowanie użyte w § 3 ust. 6 analizowanego rozporządzenia, sygnalizujące, że klucze do magazynu broni przechowuje kierownik podmiotu posiadającego broń i amunicję lub zatrudniona przez niego osoba posiadająca dopuszczenie do posiadania broni wydane na podstawie art. 30 ust. 1 i 2 ustawy o broni i amunicji.

Analizując wymagania techniczne magazynu broni, podkreślić należy, że koniecznym warunkiem do zorganizowania tego typu chronionego miejsca jest posadowienie go w oddzielnym pomieszczeniu budynku o konstrukcji niepalnej i wydzielenie go ścianami murowanymi. Zaznaczyć w tym miejscu trzeba, że jest to przesłanka konieczna⁹ do spełnienia i w zasadniczy sposób odróżniająca pojęcie „magazyn broni” od innego sposobu przechowywania¹⁰ broni, w którym należy spełnić jedynie pozostałe warunki stawiane magazynom broni. A do tych wspólnych cech¹¹ zaliczyć należy obowiązek wyposażenia takiego pomieszczenia w gaśnicę proszkową ABC o masie środka gaśniczego co najmniej 4 kg, koc gaśniczy i odpowiednio oznakowaną skrzynię z piaskiem do przechwytywania pocisków. Drzwi wejściowe powinny spełniać co najmniej wymagania Polskiej Normy PN-EN 1627¹². Okna magazynu broni należy osłonić siatką stalową oraz zamocowaną na stałe w murze kratą wykonaną z prętów stalowych lub z płaskowników stalowych o odpowiednich wymiarach¹³. Magazyn broni powinien zostać zabezpieczony systemem alarmowym spełniającym wymagania co najmniej normy PN-EN 50131-1 z transmisją sygnału alarmu do uzbrojonego stanowiska interwencyjnego, pełniącego całodobowy dyżur. W przypadku, gdy nie ma możliwości wyposażenia magazynu broni w system alarmowy z przekierowaniem sygnału do stanowiska interwencyjnego, pomieszczenie obejmuje się całodobową uzbrojoną ochroną. Ten

⁹ Usytuowanie takiego pomieszczenia na piętrze jest tylko swoistego rodzaju zaleceniem, o czym przesądza użycie zwrotu „w miarę możliwości”.

¹⁰ Na marginesie zauważyć należy, że w obowiązującym stanie prawnym dyskusyjne stało się posiadanie magazynu broni w kontekście interpretacji pojęć „posiadanie” i „przechowywanie” broni. Z uwagi na obszerność i złożony charakter problematyki dyskurs na ten temat zostanie poprowadzony w oddzielnym opracowaniu.

¹¹ Dodatkowe wymagania techniczne są wspólne dla magazynów broni oraz innych pomieszczeń, które nie są magazynami broni, ale muszą spełniać pozostałe, te same wymagania techniczne — na przykład pomieszczenia, w których przechowuje broń palną osoba (na przykład strzelec sportowy, kolekcjoner) posiadająca powyżej 50 sztuk broni.

¹² Pewnego rodzaju odstępstwo od tej zasady może stanowić użycie drzwi obitych blachą stalową o grubości co najmniej 2 mm, które posiadają blokadę przeciwwyważeniową oraz zamknięcie przynajmniej na jeden zamek spełniający wymagania klasy 7 według normy PN-EN 12209 i zasuwe drzwiową zamykaną na kłódkę, co najmniej w klasie 5 według normy PN-EN 12320.

¹³ Tego typu zabezpieczenie okien może zostać zastąpione przez szyby kuloodporne w klasie co najmniej BR1 według normy PN-EN 1063 lub równoważnej, albo szyby o zwiększonej odporności na włamanie, co najmniej w klasie P4A według normy PN-EN 356, bez możliwości otwierania.

warunek wydaje się najtrudniejszy do spełnienia w realiach gospodarstwa domowego, niemniej jednak wskazać tu należy, że osoby posiadające broń do celów ochrony osób lub mienia, łowieckich, sportowych, szkoleniowych, rekonstrukcji historycznych czy kolekcjonerskich lub pamiątkowych, które posiadają powyżej 50 egzemplarzy broni, mają obowiązek przechowywać ją w pomieszczeniu wyposażonym dodatkowo w zabezpieczenia wymagane dla magazynów broni. Nie oznacza to, że można w tym przypadku użyć określenia „magazyn broni”, a jedynie to, że poza stosowaniem urządzeń do przechowywania broni, właściwych tej kategorii osób, wymagane jest spełnienie dodatkowych wymagań, które po części właściwe są także dla magazynu broni. Podstawowa różnica polega na tym, że magazyn broni stanowi oddzielne pomieszczenie w budynku o konstrukcji niepalnej, wydzielone ścianami murowanymi, usytuowane w miarę możliwości na piętrze, a wymagania związane z przechowywaniem większej ilości broni (powyżej 50 sztuk) przez osoby fizyczne mogą zostać spełnione w warunkach gospodarstwa domowego, także bez spełnienia powyższego wymogu. Wystarczy, że urządzenie do przechowywania broni znajduje się w pomieszczeniu wyposażonym w gaśnicę proszkową, skrzynię z piaskiem, drzwi i okna spełniające opisane powyżej wymagania oraz zabezpieczone zostało instalacją alarmową.

W tym miejscu, w środowisku osób zainteresowanych, można spotkać się niejednokrotnie z ożywioną dyskusją nad celowością takiego rozwiązania, które zostało wprowadzone komentowanym rozporządzeniem. W poprzednim stanie prawnym, pod rządami rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych i administracji z dnia 3 kwietnia 2000 roku w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji¹⁴, nie napotkamy wymogu zmiany sposobu przechowywania broni i amunicji, który byłby uzależniony od ilości posiadanych sztuk broni. Zauważyć należy także, że wszystkie wymagania techniczne dotyczące wówczas magazynu broni zostały bezpośrednio zawarte w treści samego rozporządzenia, bez odsyłania do wymogów technicznych opisywanych za pomocą norm technicznych¹⁵. W obowiązującym stanie prawnym § 4 rozporządzenia nader często odsyła¹⁶ do Polskich Norm, które w tym miejscu powinny w sposób

¹⁴ Dz. U. Nr 27, poz. 343 — akt nieobowiązujący.

¹⁵ Z analizy § 3 ust. 1 pkt 2 nieobowiązującego już rozporządzenia wynika, że do wymagań specjalnych magazynu broni zaliczono drzwi obite blachą stalową o grubości co najmniej 2 mm zamknięte na co najmniej dwa zamki atestowane i zasuwę drzwiową zamykaną na kłódkę atestowaną, okna osłonięte siatką stalową o wymiarach oczek 10 × 10 mm, wykonaną z drutu o średnicy nie mniejszej niż 2,5 mm, oraz na stałe zamocowanymi w murze kratami wykonanymi z prętów stalowych o średnicy nie mniejszej niż 12 mm lub płaskowników stalowych o przekroju poprzecznym nie mniejszym niż 8 × 30 mm, odstęp między prętami w kracie nie powinien przekraczać wymiarów 120 × 120 mm, a płaskowników — 80 mm w poziomie i 240 mm w pionie.

¹⁶ Zob. S. Wojtczak, *Problem odesłań pozasystemowych do norm niezgodnych z porządkiem prawnym*, „Studia Prawno-Ekonomiczne” 2010, nr 81, s. 193. Pewność prawa należy wszakże postrzegać także jako wpływ na społeczną świadomość prawną prawidłowego rozpoznawania,

jednoznaczny, a zarazem przystępny dla ich adresatów rozstrzygać o sposobie wzmocnienia czy ujednolicenia bezpieczeństwa¹⁷ chronionego pomieszczenia.

URZĄDZENIA SPEŁNIAJĄCE WYMAGANIA CO NAJMNIEJ KLASY S1 WEDŁUG NORMY PN-EN 14450

Kolejnym sposobem przechowywania broni i amunicji, typowym dla warunków gospodarstwa domowego, jest przechowywanie broni w urządzeniach spełniających wymagania co najmniej klasy S1 według normy PN-EN 14450. Takie rozwiązanie zostało wprowadzone rozporządzeniem ministra spraw wewnętrznych z dnia 26 sierpnia 2014 roku w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji. Podstawowym założeniem było zwiększenie ochrony posiadanej broni, co spowodowane miało zostać wprowadzeniem urządzeń odpornych na włamanie w klasie co najmniej S1. Istotne jest tutaj także to, że urządzenia takie powinny posiadać deklaracje zgodności z odpowiednimi Polskimi Normami lub certyfikaty zgodności z odpowiednimi Polskimi Normami, wydane przez jednostkę certyfikującą akredytowaną przez Polskie Centrum Akredytacji. Norma PN-EN 14450 jest normą ogólnoeuropejską, w Polsce nadawana jest między innymi przez Instytut Mechaniki Precyzyjnej odpowiedzialny za certyfikację produktów zgodnie z normami¹⁸.

W porównaniu do założeń przepisów poprzednio obowiązującego rozporządzenia, gdzie do przechowywania broni i amunicji przeznaczone były kasety metalowe na trwałe przymocowane do elementów konstrukcyjnych budynku lub metalowe szafy albo sejfy posiadające zamki atestowane, zauważyć można znaczny wzrost poziomu technicznej ochrony przechowywania broni palnej. W nieobowiązującym już rozporządzeniu kasetki, szafy czy sejfy miały mieć konstrukcję metalową, bez określenia dokładniejszych cech fizycznych, jak i wytrzymałości materiału. Jedynym potwierdzonym certyfikowanym zabezpieczeniem był zamek

co jest, a co nie jest prawem. M. Borucka-Arctowa, *Czynniki kształtujące poglądy społeczeństwa polskiego na stosowanie prawa*, „Państwo i Prawo” 1977, z. 5.

¹⁷ Funkcją norm technicznych jest skorelowanie ochrony interesu publicznego z ochroną praw jednostki w ten sposób, że swoboda wytwarzania urządzeń technicznych powinna odpowiadać potrzebie zapewnienia bezpieczeństwa ich użytkowników. Zob. J. Rotko, *Normy techniczne w prawie ochrony środowiska*, Wrocław 2000, s. 18.

¹⁸ Immanentnym elementem normy technicznej jest jej adresat. W przedmiotowym zakresie — producent lub wprowadzający urządzenie, natomiast użytkownik jako odbiorca odgrywa wtórną rolę — jedynie użytkuje przedmiot. Zob. J. Starościak, *Źródła prawa administracyjnego*, [w:] *System prawa administracyjnego*, t. 1, red. J. Starościak, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1977, s. 122. Zauważyć należy przy tym, że w odróżnieniu od normy technicznej podstawowym kryterium wyróżnienia norm prawa administracyjnego oraz właściwych tej gałęzi prawa stosunków prawnych jest władztwo administracyjne. Zob. Z. Pulka, *Władztwo administracyjne jako szczególna postać władzy państwowej*, „Prawo” 1992, nr 206, s. 137.

z atestem. Dodatkowo kasetka czy szafa powinna być przytwierdzona na stałe do elementów konstrukcyjnych budynku, co podyktowane było niejednokrotnie małymi wymiarami czy niską wagą takiego urządzenia. Najczęstszym i zarazem najtańszym sposobem na spełnienie takich wymagań w przechowywaniu broni był zakup zwykłej blaszanej szafki ubraniowej zaopatrzonej w zamek atestowany i przykręcenie jej do ściany lub podłogi pomieszczenia. Krytyczne stanowisko co do takiego rozwiązania wskazywało na fakt, że taka szafa, zakupiona w markecie budowlanym, zbudowana była z bardzo cienkiej blachy i ważyła zaledwie kilkanaście kilogramów. W tym zakresie wymóg kotwienia do elementów konstrukcyjnych budynku wydawał się jak najbardziej uzasadniony.

Obecnie spełnienie wymagań odporności w klasie co najmniej S1 wiąże się z zakupem znacznie droższego urządzenia, które charakteryzuje się ściśle określonymi cechami wskazanymi w normie PN-EN 14450, która definiuje bezpieczeństwo danego urządzenia¹⁹, co w praktyce oznacza między innymi odporność na ataki w punktach SU/TP, metodę przeprowadzania testów antywłamaniowych, metodę udokumentowania testów, sposób oznaczenia szafy (tabliczka znamionowa z określoną normą)²⁰. Urządzenia takie muszą być wykonane z materiałów o odpowiedniej grubości i wytrzymałości, takich jak stal o grubości powyżej 3 mm, a drzwi — mieć odpowiednią grubość i konstrukcję²¹. W materiale, z którego wykonane zostało urządzenie, nie może być żadnych otworów poza tymi, które przeznaczone są do zamontowania odpowiednich zamków czy otworów przeznaczonych do ewentualnego kotwienia do podłoża²². Dopuszcza się także stosowanie jednego otworu przeznaczonego do poprowadzenia przewodów

¹⁹ W dobie dążenia do intensywnego rozwoju możliwości technicznej ochrony bezpieczeństwa broni palnej coraz częściej spotykamy się z sytuacjami, w których uwidacznia się konflikt pomiędzy decyzjami zarówno związanymi z wykonywaniem działalności gospodarczej w tym zakresie, jak i podejmowanymi przez jednostkę, która musi polegać na zapewnieniu producenta o spełnieniu wymaganych przez przepisy prawa założeniach technicznych. Generalne przyjęcie w procesie stosowania prawa uprzywilejowanej pozycji, czy to wolności działalności gospodarczej, czy interesów jednostki, nie jest możliwe. Zob. Ł. Mikowski, R. Mikowski, *Ograniczenie wolności działalności gospodarczej a ochrona środowiska. Zagadnienia wybrane*, [w:] *Wolność działalności gospodarczej i jej ograniczenia. Aspekty wybrane*, red. Ł. Mikowski, P. Kuczma, Radom 2020, s. 19–30.

²⁰ Minimalna odporność na dostęp do wnętrza — 2,00 SU, ograniczenie liczby i rodzajów narzędzi użytych do badania — 40 TP, minimalna wytrzymałość mechaniczna na otwór kotwiący — 20 kN, minimalne zamknięcie — jeden zamek według EN 1300.

²¹ W przypadku drzwi oznacza to, że muszą być wyposażone w mechanizm blokujący (zapewniający blokadę minimum dwóch boków drzwi), który uniemożliwia dostęp do zawartości bez posiadania klucza mechanicznego lub cyfrowego, a klucz lub kombinacja muszą być zabezpieczone przed kopiowaniem lub łamaniem.

²² Pojęcie „podłoże” nie zostało tutaj szczególnie dookreślone. Wbrew potocznemu znaczeniu nie oznacza ono jedynie podłogi, czyli podłoża, na którym stoi urządzenie, ale także ścianę, do której może zostać zakotwione. Otwory do kotwienia urządzeń są sytuowane zarówno na powierzchni poziomej (podłoga), jak i pionowej (ściana/bok) urządzenia.

elektrycznych, przy czym otwór ten nie może być większy niż 100 mm². Takie obwarowania w stosunku do budowy urządzenia pozwalają twierdzić, że już na etapie projektowania i produkcji urządzenia eliminuje się wszystkie zbędne otwory, które mogłyby osłabić materiał, z którego wykonane jest urządzenie. W tym miejscu należy wskazać na problematyczną interpretację wymogu kotwienia do podłoża urządzenia, co wynika z faktu, że norma PN-EN 14450 wskazuje na obowiązek uwzględnienia w budowie urządzenia co najmniej dwóch otworów, przez które może ono zostać zakotwione, dookreślając jeszcze, że kotwienie w każdym z otworów powinno mieć ściśle określoną wytrzymałość mechaniczną. Nie ma tu mowy o obowiązku kotwienia, a jedynie o specjalnie do tego celu przeznaczonych otworach. Z uwagi na fakt, że cały czas poruszamy się w płaszczyźnie wymagań technicznych określonych w Polskich Normach, a nie w samym rozporządzeniu, nie sposób rozstrzygnąć pojawiających się wątpliwości, czy użytkownik urządzenia ma możliwość i powinien znać treść takiej normy technicznej²³. Należy raczej stać na stanowisku, że jeżeli producent urządzenia potrafi wykazać wymagany przepisami prawa stopień bezpieczeństwa swojego produktu²⁴, to nie powinno to skutkować w najmniejszym stopniu przerzucaniem odpowiedzialności z zakresu wymagań technicznych urządzenia na użytkownika. Czym innym jest w końcu pozostawienie otwartej szafy spełniającej wymagania klasy S1, a czym innym — ingerowanie we właściwości fizyczne urządzenia w taki sposób, że mogłoby ono utracić przyznaną klasę odporności²⁵.

GABLOTY DO PRZECHOWYWANIA BRONI

Osoby posiadające broń w celach kolekcjonerskich oraz pamiątkowych mogą przechowywać ją w gablotach do tego przeznaczonych po spełnieniu dodatkowych

²³ Zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o normalizacji stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne. Jak wynika z komentowanej ustawy, to producent albo wprowadzający wyrób ma znać Polskie Normy, jeżeli chce, by jego produkt został oznaczony odpowiednim certyfikatem, tak więc osobie kupującej powinno wystarczyć przedstawienie deklaracji zgodności przez producenta lub sprzedawcę urządzenia. Użytkownik urządzenia nie jest bowiem w stanie sam zweryfikować, czy urządzenie spełnia wymaganą normę, ponieważ jej treść nie jest powszechnie dostępna, oraz z reguły nie dysponuje technicznymi możliwościami do przeprowadzenia właściwego badania. Identyfikując odesłania pozaprawne, zob. A. Błaś, J. Boć, *Odesłania i normy pozaprawne stosowane przez administrację publiczną*, [w:] *Prawo administracyjne*, red. J. Boć, Wrocław 2010, s. 116–121.

²⁴ Tym bardziej że jest potwierdzony odpowiednim certyfikatem lub świadectwem. Zauważyć należy, że większość norm technicznych nie ma prawnego charakteru, dlatego polegać należy na odpowiednich działaniach podmiotów uprawnionych do potwierdzania ich zgodności. Zob. E. Łętowska, *Normy techniczne i dyspozycje umowne jako czynniki określające jakość przedmiotu świadczenia*, „*Studia Cywilistyczne*” 1978, nr 29, s. 94.

²⁵ W tym zakresie producent obowiązany jest do dołączenia odpowiedniej instrukcji obsługi i instalacji, w tym instrukcji dotyczącej zamków i kotwienia.

warunków określonych w § 6 ust. 1 pkt 1–3 rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych z dnia 26 sierpnia 2014 roku w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji. Jest to alternatywny sposób przechowywania broni, poza urządzeniami spełniającymi wymagania co najmniej klasy S1, a związany z samym celem posiadania broni palnej. Cel kolekcjonerski przejawia się w gromadzeniu broni, najczęściej w większych ilościach, oraz odpowiednim jej eksponowaniu²⁶, co nie jest możliwe w urządzeniach klasy S1 ze względu na ich jednolitą budowę. Typowa gablotka, czy przeszklona szafa do przechowywania broni kolekcjonerskiej, charakteryzuje się solidną konstrukcją z materiałów zapewniających stabilność, możliwością przytwierdzenia do podłoża lub zablokowania utrudniającego zmianę położenia. Przeszklenie, umożliwiające wyeksponowanie broni, zrobione jest ze szkła o zwiększonej odporności na przebicie i rozbicie co najmniej w klasie P6B według normy PN-EN 356, a zamknięcia — co najmniej w klasie 5 według normy PN-EN 12209.

Warunki, jakie muszą zostać dodatkowo spełnione, żeby broń mogła być przechowywana w taki sposób, związane są z zabezpieczeniem okien w takich pomieszczeniach przez zamontowanie w nich krat, siatki, żaluzji antywłamaniowych²⁷ albo szyb o podwyższonej odporności na przebicie i rozbicie²⁸. Drzwi wejściowe do pomieszczenia, w którym jest przechowywana broń i amunicja, są wzmocnione blachą stalową o grubości co najmniej 2 mm i wyposażone w blokadę przeciwwyważeniową oraz zamknięcie przynajmniej na jeden zamek, a także w zasuwę drzwiową zamykaną na kłódkę. Należy zwrócić uwagę, że w obowiązującym rozporządzeniu wyraźnie zostało zwiększone bezpieczeństwo fizyczne przechowywanej broni kolekcjonerskiej²⁹ poprzez umieszczenie gablot i przeszklonych szaf, spełniających już i tak surowe wymagania techniczne, w pomieszczeniach z dodatkowymi zabezpieczeniami. Pod rządami poprzednio obowiązującej regulacji rozporządzeniowej broń kolekcjonerska i pamiątkowa, która przechowywana była poza kasetami metalowymi, metalowymi szafami albo sejfami, musiała być umieszczona w pomieszczeniach dodatkowo zabezpieczonych, w których okna należało zabezpieczyć poprzez zamontowanie w nich na przykład krat, siatki, żaluzji antywłamaniowych albo szyb o podwyższonej odporności na przebicie i rozbicie. Tu należy zwrócić uwagę, że wymogi te dotyczyły wyłącznie pomieszczeń na

²⁶ Kolekcjonowanie znaczków pocztowych, kamieni szlachetnych, monet — wszystkie te zabiegi wymagają najczęściej odpowiedniego wyeksponowania zgromadzonych zbiorów, nawet jeżeli łączy się to z poniesieniem dodatkowych nakładów na ich zabezpieczenie ze względu na ich wartość — przeszklone szafy, gabloty, stoły wystawowe. Zob. R. Mikowski, *Prawo dostępu do broni*, [w:] *Materiałne prawo administracyjne*, red. M. Miemieć, Warszawa 2019, s. 503–518.

²⁷ Spełnienie wymagań co najmniej normy PN-EN 1627.

²⁸ Kolejny raz przywoływane są normy techniczne — klasa co najmniej P4A według normy PN-EN 356.

²⁹ Nie można wszakże twierdzić, że działania te podjęte zostały z powodu zwiększenia niebezpieczeństwa samej broni. Zob. T. Hanausek, *Problem „niebezpieczeńści” broni palnej*, „Państwo i Prawo” 2001, nr 6, s. 72–74.

parterze i ostatnim piętrze. Dodatkowym zabezpieczeniem miały być drzwi wejściowe wzmocnione blachą stalową o grubości co najmniej 2 mm oraz wyposażone w blokadę przeciwwyważeniową i co najmniej dwa zamki atestowane. Jak widać z przytoczonej analizy, jedynym zabezpieczeniem broni były specjalne wymogi techniczne związane z samym pomieszczeniem, a nie — jak w obowiązującym stanie prawnym — zabezpieczenia w postaci gablot czy przeszklonych szaf, które dodatkowo mają się znajdować w takich pomieszczeniach.

ZAKOŃCZENIE

Przyjmując jako słuszny kierunek zmian zachodzących w regulacjach dotyczących bezpośrednio bezpieczeństwa przechowywania broni palnej w gospodarstwie domowym, należy podnieść, że ustawodawca przed wydaniem pozwolenia na broń wymaga od wnioskodawcy spełnienia wielu wymagań, które warunkują wydanie decyzji pozytywnej³⁰. Wszystkie obowiązki nałożone na osobę posiadającą już pozwolenie na broń palną, w tym dotyczące zapewnienia bezpiecznego przechowywania broni w warunkach gospodarstwa domowego, powinny stanowić wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa przede wszystkim osób najbliższych, przebywających na co dzień z osobą posiadającą broń palną. Regulacje doprecyzowujące warunki bezpiecznego przechowywania broni nie powinny same w sobie stanowić nowych ograniczeń w dostępie do broni³¹. Oczywiście wydaje się dążenie ustawodawcy do takiego zabezpieczenia przechowywanej broni, także poprzez spełnienie dość rygorystycznych wymagań technicznych, żeby w łatwy sposób nie dostała się w nieuprawnione ręce. Niestety brak jednolitej praktyki wśród organów upoważnionych do dokonywania kontroli przechowywania broni palnej prowadzi w wielu przypadkach do rezygnacji z posiadania większej ilości broni (powyżej 50 sztuk) czy też obawy³² przed utratą pozwolenia na broń³³.

³⁰ Wyraźnie należy zaznaczyć, że dostęp do broni palnej w Polsce jest traktowany jako wyjątek od ogólnej zasady ograniczania ilości broni w przestrzeni publicznej. Zob. R. Mikowski, *Kilka uwag o podstawach prawnych ograniczeń dostępu do broni palnej*, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegląd Prawa i Administracji” 2018, nr 115, s. 163–174.

³¹ Tak jednak można postrzegać regulacje, które w sposób mało precyzyjny nakładają obowiązek spełnienia wymagań technicznych, które są trudne do zrealizowania w warunkach gospodarstwa domowego.

³² Niestety, niejednokrotnie obawy te są uzasadnione, chociaż bezsprzeczne jest, że czynności kontrolne nie powinny opierać się wyłącznie na swobodnej ocenie kontrolującego. Zob. J. Filipek, *W sprawie uznania administracyjnego*, [w:] *Przeobrażenia we współczesnym prawie administracyjnym i nauce administracji. Księga pamiątkowa ku czci profesora Tadeusza Kutya*, red. A. Błaś, „Przegląd Prawa i Administracji” 1997, t. 38, s. 47.

³³ Przypadek niewłaściwego korzystania z urządzeń klasy S1 — w tym miejscu dotyczy to nieprecyzyjnie określonego wymogu kotwienia urządzeń do podłoża. Odesłanie w tym zakresie do normy PN-EN 14450, która jest dostępna dla producentów urządzeń S1, a nie jest dostępna dla użytkowników tych urządzeń, nastęrcza w tym zakresie wiele trudności. Dodatkowo to

Niewątpliwie broń przechowywana w domu powinna być należycie zabezpieczona przed dostępem osób nieuprawnionych. Osobą nieuprawnioną jest każda osoba nieposiadająca pozwolenia na broń. Niestety wprowadzone obostrzenia związane z wymaganiami technicznymi sposobu przechowywanej broni w małym stopniu odnoszą się do aktualnych i realnych zagrożeń związanych z wejściem w posiadanie broni przez osoby nieuprawnione. Inny wymiar mają bowiem zagrożenia, z którymi możemy spotkać się w gospodarstwie domowym — ze strony domowników, gości, osób odwiedzających, a inaczej ta sytuacja wygląda w momencie próby siłowego włamania i zaboru mienia pod nieobecność gospodarza. Wydaje się, że w tym drugim przypadku, jeżeli zostaną sfinansowane zabezpieczenia zewnętrzne lokalu, to warunki techniczne urządzeń do przechowywania broni, w tym na przykład fakt przykręcenia do podłoża ciężkiej szafy na broń, schodzą na plan dalszy i nie będą już miały większego wpływu na dalszy przebieg zdarzeń. Podobnie jak obowiązek posiadania gaśnicy czy skrzyni z piaskiem, który musi zostać spełniony przez osoby posiadające powyżej 50 sztuk broni³⁴.

Projektowanie zmian regulacji prawnych, w tym takich, które będą odsyłać do norm technicznych³⁵, powinno zostać poprzedzone skrupulatną analizą ryzyka. Wydaje się, że dużo bardziej realna jest utrata kontroli nad bronią przez pozostawienie jej w domu na stole, niezamknięcie szafy na broń lub udostępnienie osobie nieuprawnionej kluczy niż próba siłowego forsowania tych wszystkich zabezpieczeń.

PHYSICAL SECURITY OF FIREARM STORED IN HOUSEHOLD CONDITIONS

Summary

The study analyzes the rules for storing firearms by natural persons with a firearms permit. The considerations include changing regulations regarding the conditions that must be met by technical devices for storing firearms, in light of current socio-political events and current threats related to making weapons available to unauthorized persons or improper handling of weapons. It presents the role of Polish Standards, which are gaining increased attention from the legislator in the process of formulating the rules for the proper storage of firearms. The problem of safe storage

wytwórca, który musi dostosować produkowane urządzenie do danej normy, potrafi interpretować daną normę techniczną, niekoniecznie zaś użytkownik. Tak więc wskazanie w normie technicznej pewnych warunków, które następnie musi spełnić użytkownik urządzenia, wydaje się co najmniej dyskusyjnym rozwiązaniem, zważywszy na dostępność Polskich Norm.

³⁴ Osobnym tematem, jednak ciekawym, jest powód, dla którego dodatkowe wymagania techniczne zostały nałożone na osoby posiadające powyżej 50 sztuk broni. Dlaczego ta ilość została określona akurat na takim poziomie.

³⁵ Rola norm technicznych w podnoszeniu bezpieczeństwa fizycznego wydaje się przy tym nader istotna, ale należy brać pod uwagę aktualne zagrożenia dla bezpieczeństwa fizycznego broni palnej oraz statystyki związane z utratą posiadanej broni.

of firearms has been limited in the study to the conditions that must be met by natural persons storing weapons in their households.

Keywords: firearms, storage of firearms, Polish Standards

BIBLIOGRAFIA

- Błaś A., Boć J., *Odesłania i normy pozaprawne stosowane przez administrację publiczną*, [w:] *Prawo administracyjne*, red. J. Boć, Wrocław 2010.
- Borucka-Arctowa M., *Czynniki kształtujące poglądy społeczeństwa polskiego na stosowanie prawa*, „Państwo i Prawo” 1977, z. 5.
- Filipek J., *W sprawie uznania administracyjnego*, [w:] *Przeobrażenia we współczesnym prawie administracyjnym i nauce administracji. Księga pamiątkowa ku czci profesora Tadeusza Kuty*, red. A. Błaś, „Przegląd Prawa i Administracji” 1997, t. 38.
- Hanausek T., *Problem „niebezpieczności” broni palnej*, „Państwo i Prawo” 2001, nr 6.
- Łętowska E., *Normy techniczne i dyspozycje umowne jako czynniki określające jakość przedmiotu świadczenia*, „Studia Cywilistyczne” 1978, nr 29.
- Mikowski Ł., Mikowski R., *Ograniczenie wolności działalności gospodarczej a ochrona środowiska. Zagadnienia wybrane*, [w:] *Wolność działalności gospodarczej i jej ograniczenia. Aspekty wybrane*, red. Ł. Mikowski, P. Kuczma, Radom 2020.
- Mikowski R., *Kilka uwag o podstawach prawnych ograniczeń dostępu do broni palnej*, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegląd Prawa i Administracji” 2018, nr 115.
- Mikowski R., *Pojęcie i klasyfikacja form działania administracji publicznej*, [w:] *Prawo administracyjne: zagadnienia ogólne i ustrojowe*, red. J. Blicharz, P. Lisowski, Warszawa 2022.
- Mikowski R., *Prawo dostępu do broni*, [w:] *Materialne prawo administracyjne*, red. M. Miemieć, Warszawa 2019.
- Mikowski R., *Przesłanki odpowiedzialności za naruszenie obowiązków wynikających z pozwolenia na broń palną*, red. T. Kalisz, Wrocław 2019, Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego, t. 53.
- Mikowski R., *Zasada wzbudzania zaufania do państwa a autorytatywne rozwiązania w zakresie dostępu do broni palnej*, nr 1, Wrocław 2021, Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem, t. 43.
- Moczuk E., *Mieszkańcy powiatu mieleckiego wobec problemów bezpieczeństwa lokalnego*, Rzeszów 2007.
- Pulka Z., *Władztwo administracyjne jako szczególna postać władzy państwowej*, „Prawo” 1992, nr 206.
- Rotko J., *Normy techniczne w prawie ochrony środowiska*, Wrocław 2000.
- Skrzydło-Niżnik I., *Istota i rodzaje władczych uprawnień administracji państwowej*, „Krakowskie Studia Prawnicze” 1987, z. 20.
- Starościak J., *Źródła prawa administracyjnego*, [w:] *System prawa administracyjnego*, t. 1, red. J. Starościak, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1977.
- Wojtczak S., *Problem odesłań pozasystemowych do norm niezgodnych z porządkiem prawnym*, „Studia Prawno-Ekonomiczne” 2010, nr 81.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 kwietnia 2000 roku w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji (Dz. U. Nr 27, poz. 343) — akt uchylony.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 sierpnia 2014 roku w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji (Dz. U. z 2023 r., poz. 2364).
- Ustawa z dnia 21 maja 1999 roku o broni i amunicji (Dz. U. z 2022 r., poz. 2516 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 12 września 2002 roku o normalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1483).